



NYT

FLOTTERE FINISH

På både stave og stolper har vi fræset v-formede spor. Det er ren pynt, men løfter stakittets udseende gevaldigt. Nu ligner det en million!

NYT

VAND LEDES HURTIGT VÆK

I den nye version ledes vand hurtigere væk, fordi alt vandret træ har fået en mere skrå kant, og fordi vi har fræset en drypnæse på undersiden, så vandet hurtigere danner dråber og drypper af.

NYT

NEMMERE AT SÆTTE OP

På 1998-modellen skulle der stemmes ud til det vandrette træ. Det gav større stabilitet, men lød afskrækkende for mange. Derfor har vi valgt at samle stolper og alt vandret træ med beslag og skruer.

NYT

NEMMERE AT VEDLIGEHOLDE

Alle stave er nu skåret på skrå, så vandet løber hurtigere af. Med den skrå kant bliver det også nemmere at male endetræet, når det igen skal males om nogle år.

**Sådan
bygger vi
stakittet i**

2016



SVÆRHEDSGRAD

Der er en del serieproduktion, men det er ikke svært. Opsætningen af stakittet kan drille, fordi du skal tilpasse det til de lokale forhold (jordbund, terræn, buet skel osv.).

LET

SVÆRT



TIDSFORBRUG

Cirka en uge. Materialerne til 10-12 meter stakit kan fremstilles på et par dage. Grundning og maling tager et par dage. Opsætning: 1 dag.



PRIS

Vi har bygget godt 10 meter stakit for lidt over 4000 kroner.

For 18 år siden byggede vi et superflot og langtidsholdbart stakit helt uden imprægneret træ og giftige opløsningsmidler. Det var et eksperiment. Og vi har lært noget.

Nu gør vi det perfekte stakit endnu bedre.

Perfekt stakit – 18 år efter

For næsten 20 år siden byggede vi et klassisk stakit helt uden at bruge trykimprægneret træ og organiske opløsningsmidler. Vi brugte kun prima materialer og gamle håndværksmetoder. Og vi skrev, at det var et eksperiment. Artiklen var i nr. 10/1998, og den ligger stadig på vores hjemmeside.

Nu, næsten 20 år senere, kan vi konstatere, at eksperimentet lykkedes. Stakittet har overlevet to orkaner, flere isvintre og adskillige solskinsstimer uden at vise tegn på træthed eller nedbrydning. Så vi tør godt love, at stakittet holder 20 år. Formentlig også 30 – måske endda 40 år. Og det er faktisk længe for et stakit. Men kan vi ikke gøre det endnu bedre og endnu nemmere at vedligeholde? Jo, det kan vi. Derfor bygger vi nu en version 2.0.

Vandet skal hurtigere væk

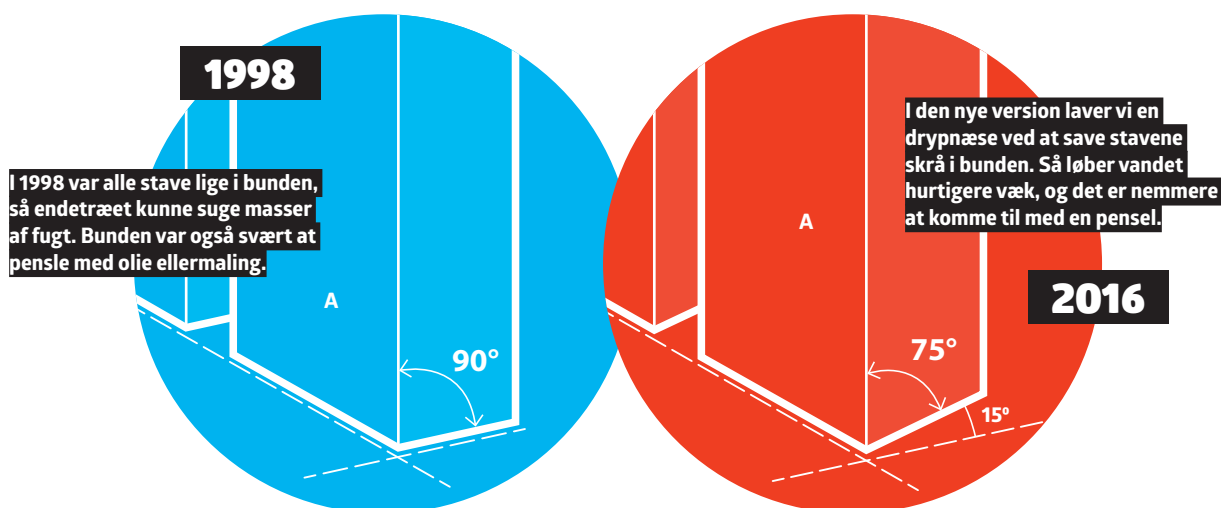
De fleste ændringer handler om at lede vand hurtigere væk fra stakittet. Specielt fra de vandrette flader. Regnvand, tøsne og is slider malingen af hurtigere end andre steder. Derfor vil vi anbefale mere skrå overflader og en dypnæse på undersiden af alt vandret træ.

Mere behøvede vi ikke ændre af hensyn til holdbarheden. Men det gør vi. Vi viser, hvordan stakittet kan bygges både nemmere og billigere. Og så har vi gjort mere ud af finsihen ved at fræse spor i både stave og stolper. Det er kun til pynt. Men hold op, hvor er det flot! □

Sådan byggede vi stakittet i 1998



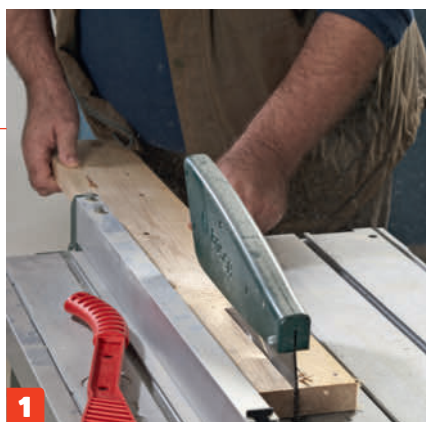
Stavene suger mindre vand



Flotte stave til discountpris

I 1998 brugte vi 21 x 68 mm høvlet kernetræ af lærk til stavene. Det er dyrt og ikke nødvendigt. Så denne gang har vi købt ru forskallingsbrædder, som vi har høvlet på begge sider, skåret i den rigtige længde, og så skåret på langs. Derfor endte vi med 21 x 60 mm stave i en fuldt acceptabel kvalitet. Og hver stav er 95 cm lang. Med denne fremgangsmåde blev stakittet flere tusinde kroner billigere at bygge, fordi høvlet træ er rasende dyrt at købe.

Bunden af stavene saver vi skrå, så vandet løber hurtigere af.



De høvlede brædder skærer vi på langs.

Det er nemmest at gøre på en bordrundsav. Har du ikke sådan en, kan du bruge en almindelig rundsav.



Kap/geringssaven indstilles til serieproduktion med en fastspændt træklods

som emnestop, så stavene hurtigt kan lægges på plads og skæres.

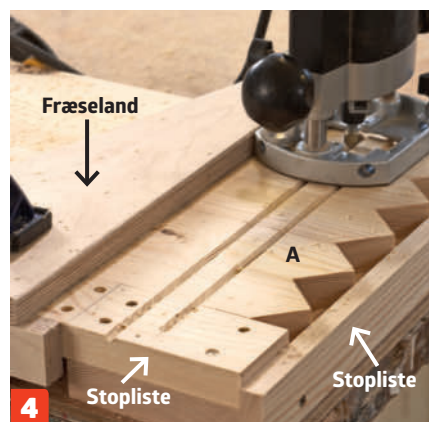


Med en fast opstilling på kap/geringssaven skærer vi toppen til i vinkler på 45 grader. Det er ren serieproduktion, for der er rigtig mange stave på et stakit.



Bunden af staven (A) saves med en vinkel på 15 grader.

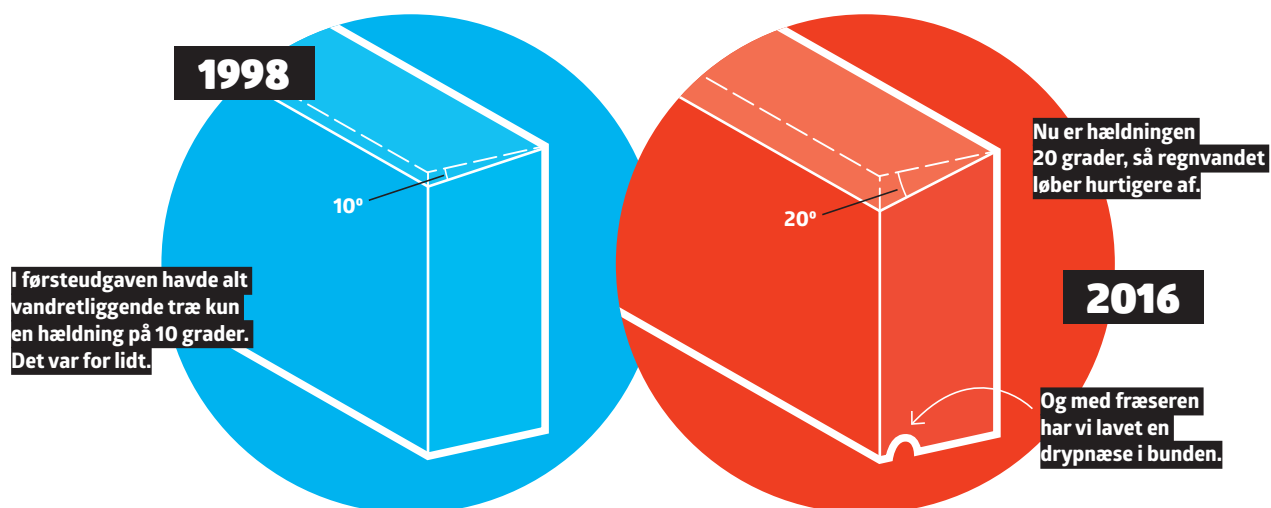
Kanten skal ikke være knivskarp – der bør være 1-2 mm vandret træ tilbage. Så kan maling bedre sidde fast på et vigtigt sted (tæt på jord).



I stavene fræses V-formede spor.

Hvert spor er cirka 4 mm dybt. Vi bygger en ramme til fem stave, så de ligger stabilt, mens vi fræser langs et fræseland (et lige stykke træplade), som sættes på rammen.

Vand ledes hurtigere væk fra vandret træ



Stolperne er stadig af kernetræ

I den originale udgave var alt vandret træ (kaldet løsholtene) det ømme punkt. Det var dem, der hurtigst trængte til ny maling. Ikke mindst vinterens mange skift mellem frost og tød sled hårdt på malingen. Derfor skal vi have vandet til at løbe hurtigt væk. Det gør vi ved at øge hældningen i toppen og lave en drypnæse i bunden.

Løsholtene var i 1998 af lærk. Her har vi valgt granreglar – de fås til fornuftige priser. Stolperne vil vi ikke ændre på. De er stadig af solidt 100 x 100 mm lærketræ fra et savværk.

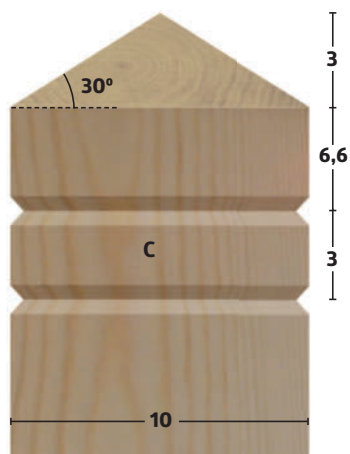


I bunden af alt vandret træ (B) fræser vi en drypnæse. Vi vælger at gøre sporet 5-6 mm dybt og bruger et 8 mm hulkefræsejern. Sporet fræses 8 mm fra kant.



Stolperne (C) saver vi på skrå i toppen.

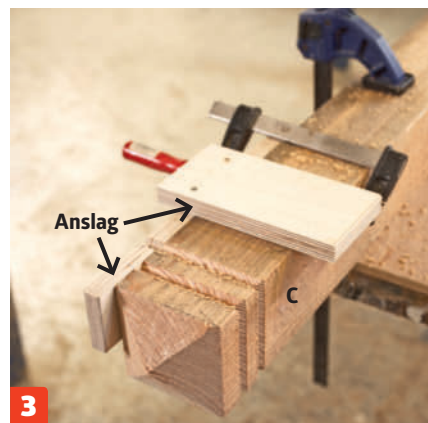
Det gør vi med en håndsav, fordi stolperne er for tykke til de fleste kap/geringssave. For at få snittene ensartede bygger vi en saveguide, som kan støtte savbladet.



Stolperne (C) fra savværket er ru, så vi sliber dem første med korn 60, inden vi saver og fræser spor.

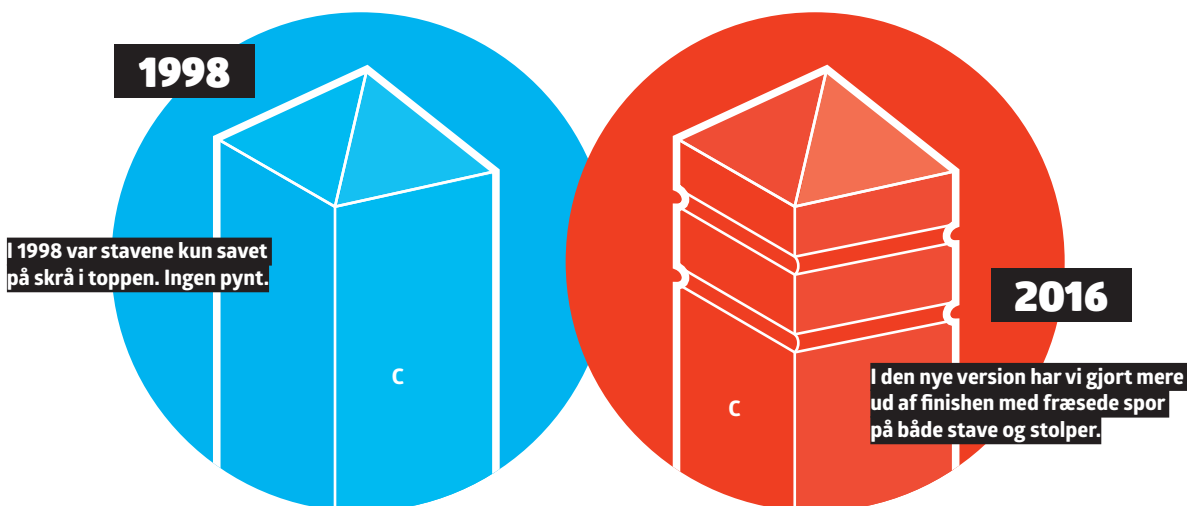


Med den skrå kant vil regnvand hurtigt løbe ned ad siden, hvor drypnæsen sikrer, at vandet hurtigt samler sig til dråber, der løber af.



Sporene i stolperne (C) fræser vi også med V-not fræsejern. Hvert spor er 5-6 mm dybt. Stolperne er ikke så lige, at vi kan fræse flere ad gangen, så vi fræser en for en og fører fræseren langs et lille anslag.

Nu med snedkerglæde ... det er ren pynt



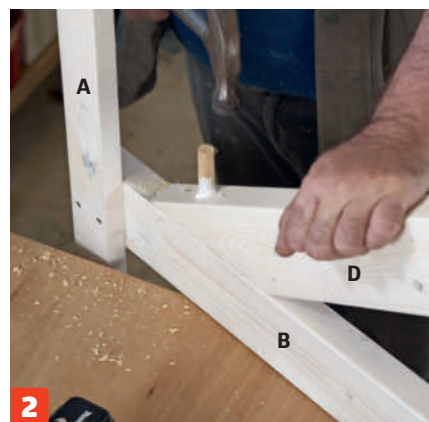
Lågen er lidt lettere at bygge

I originalversionen fra 1998 var lågen fremstillet af lærk. Her bygger vi den med samme træ, som vi har brugt på resten af stakittet – fyr til stavene og granreglar til alt det vandrette træ. Det er langt billigere og fint nok.

Selve konstruktionen er den samme, men vi har gjort det lidt nemmere at fremstille lågen, fordi vi har sløffet alle udstemningerne til den skrå Z-revle, som skal stive lågen af. I den nye version dyvler og skrues vi den bare fast. Det holder lige så godt. Lågen er stadig 108 cm.



Lågen påbegyndes som en ramme med to stave (A) lodret og to vandrette reglar (B). Stavene skrues fast med to 4 x 50 mm skruer i hver samling. Lågen vendes, så der kan tegnes op til Z-revlen (D).



Som ekstra forstærkning sætter vi en dyvel i hver samling. Vi borer gennem Z-revlen (D) og halvt ned i reglaren (B) med et 16 mm træbor og limer en dyvel fast. Når limen er tør, saves og slibes rundstokken.



Resten af stavene (A) lægges op, så der er lige meget luft mellem dem, og så toppen af stavene flugter, inden de skrues fast med to 4 x 50 mm skruer i hver samling. Husk altid at bore for, inden du skrues.



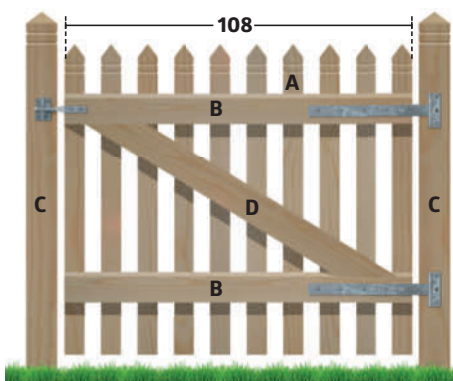
MATERIALER

- Stolper (C): 100 x 100 mm lærk
- Løsholte (B) og Z-revle (D): 45 x 95 mm gran
- Stave: 21 x 60 mm fyr (A) (her af ru forskallingsbrædder, hølvet og delt i to på langs)
- 16 mm rundstok
- Skruer: 4 x 50, 5 x 80 og 5 x 90 mm
- Beslag: Glipfald (til låge), T-hængsler (155 x 390 mm) og vinkelbeslag (40 x 40 mm)
- Beslagskruer: 3,5 x 35 mm
- Grundingsolie, maling (her linolie) og vandfast lim.



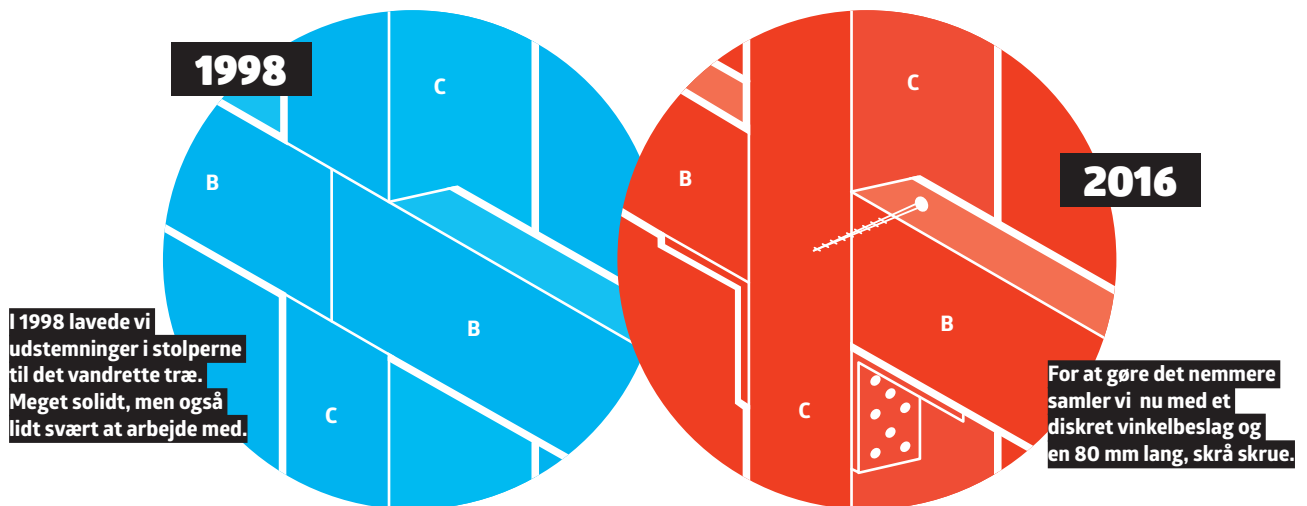
SPECIALVÆRKTØJ

- Evt. bordrundsav og overfræser



Lågens bredde på 108 cm er valgt ud fra, at man skal kunne passere uhindret med cykel, trillebør og barnevogn. Afstanden mellem stolperne er cirka 112 cm.

Det nye stakit er nemmere at sætte op



Alt træ behandles inden det samles

Inden vi sætter stakittet op, er alt træ grundet og malet første gang med linoliemaling – samme behandling som vi gav stakittet i 1998. Linolieprodukter skal altid påføres ad flere gange i ultratynde lag. Når stakittet er samlet, skal det have endnu et lag.

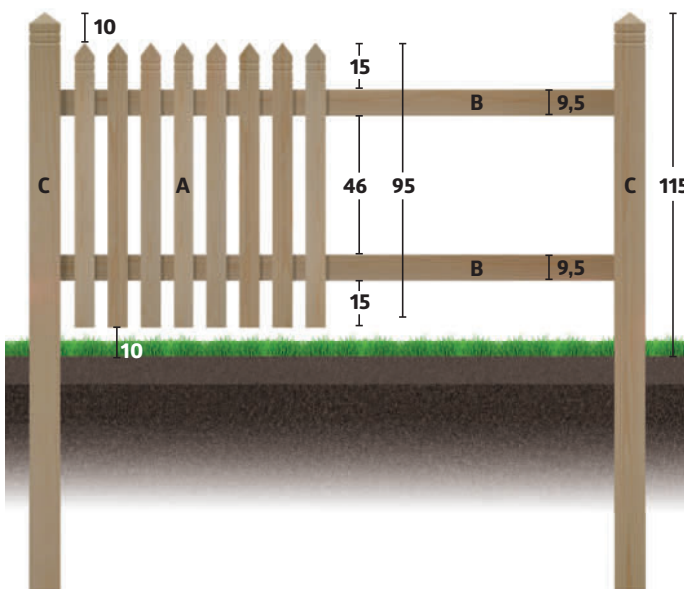
De vandrette løsholte (B) sætter vi fast med vinkelbeslag og en skrå skrue oppefra. Skruen vil altid efterlade en åbning i træet, hvor vand kan trænge ind. Så vi lukker hullet med linoliekit, inden vi maler stakittet sidste gang.



Stolperne (C) sættes i jorden. Vi placerer først de to yderste stolper og trækker snore mellem dem. Hullerne i jorden graves 1 meter dybe, så der er plads til 10 cm grus under hver stolpe.



Stavene (A) skrues på med 4 x 50 mm skrue i hver samling. Vi bruger en afstands-klod til at sikre samme afstand mellem dem og tjekker hyppigt med vaterpasset, at de står lodret.



Det vandret monterede træ (B) sidder, så bagsiden flugter med bagsiden af stolperne (C).

Højden på stakittet bestemmer du selv. Vi har valgt at bygge det 115 cm højt, og vi har tilstræbt, at toppen af staverne sidder lidt under det nederste spor, der er fræset i stolperne.



Lågen sættes fast på stolpen med T-hængsler. De skrues først fast på lågen med beslagskrue, så på stolpen. Samme fremgangsmåde bruger vi i lågens modsatte side, hvor vi sætter et glipfald.